

Motion till riksdagen

1986/87:K122

Lars Werner m. fl. (vpk)

Ändringar i tryckfrihetsförordningen m. m. (prop. 1986/87:151)

I början av året aviserade regeringen att propositionen om tryckfrihetsförordningen skulle föreläggas riksdagen under januari månad. I samband med lagrådsremissen förekom en livlig debatt om propositionen i pressen. Månad efter månad gick emellertid utan att propositionen kom på riksdagens bord. Men i mitten av maj presenterade justitieministern riksdagen sin proposition om ändringar i tryckfrihetsförordningen med sista motionsdag den 29 maj, alltså en utomordentligt viktig grundlagsproposition i den allra brådaste riksdagsspurten. Detta försvårar självfallet allvarligt för riksdagens ledamöter att under den knappa motionstiden kunna företa en tillräckligt noggrann prövning av propositionen. Det understryker den kritik som konstitutionsutskottet vid en rad tillfällen haft anledning att rikta mot brister då det gäller tiden för avlämnande av propositioner. Det finns anledning att i samband med kommande granskningsarbete uppmärksamma det inträffade.

Förslagen i lagrådsremissen innebar att tryckfrihetsförordningen skulle kompletteras med en andra del innefattande "nya" medier såsom radio, TV, videogram m. m. Denna fråga var föremål för en ingående behandling i yttrandefrihetsutredningen (YFU), som avrådde från denna typ av grundlagsreglering. Tryckfrihetsförordningen har traditionellt en mycket stark förankring. Grundlagsregleringen till skydd för yttrandefriheten i andra medier blir inte alls lika långtgående. Principen om etableringsfrihet kan t. ex. inte gälla här på samma sätt som för pressen. Även i en rad andra avseenden finns begränsningar. Det är i och för sig bra att yttrandefriheten i olika medier får grundlagsskydd. Men risken för "smittoeffekter" över på den gamla tryckfrihetsförordningen har påtalats bl. a. från YFU, om grundlagsskyddet för de nya medierna förs samman med den gamla TF. Från många håll har också farhågorna för en försvagning av TF förts fram under pressdebatten i samband med lagrådsremissen. Ifrån vpk:s sida finner vi att det kan finnas fog för dessa farhågor. Dessa frågor bör övervägas ytterligare och vi finner det därför riktigt att som regeringen nu bestämt, tills vidare avvakta med att tillföra TF en ny andra avdelning. Dessa frågor får diskuteras noggrant av den parlamentariska beredningsgrupp som regeringen beslutat tillsätta.

De förslag till ändringar i TF som regeringen nu föreslår riksdagen är av relativt begränsad omfattning. Det är förvånande att regeringen inte haft modet att följa ett av de viktigaste reformförslagen från yttrandefrihetsutredningen. I bred enighet föreslog YFU en betydelsefull utvidgning av

meddelarskyddet även utanför myndighetssfären. Naturligtvis skall t. ex. också näringslivet omfattas av principen om meddelarskydd. Inte minst de senaste årens skandaler inom bl. a. Nobelkoncernen visar ju på den utomordentliga vikten av att de anställda skall kunna bryta mot tystnadsplikten och kunna gå till massmedierna med information i skydd av efterforskningsförbudet. I ett läge när tyvärr alltmer av statlig och kommunal verksamhet överförs till bolagsform är det också väsentligt att meddelarfriheten gäller även här.

Vår uppfattning är att meddelarfriheten bör kunna bryta igenom tystnadsplikt som grundas på avtal. Yrkeshemligheter av teknisk natur bör undantas. Lagtekniskt bör det vara fullt möjligt att göra en sådan reglering. Den knappa tiden för motionsskrivande tillåter oss inte nu att formulera ett precist förslag till lagtext. Den här frågan bör dock bli föremål för skyndsam behandling i den tidigare nämnda parlamentariska beredningsgruppen.

Hemställan

Mot bakgrund av vad som anförts hemställer vi
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i
motionen anförts om en utvidgning av meddelarfriheten.

Stockholm den 27 maj 1987

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Jörn Svensson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Nils Berndtson (vpk)

Inga Lantz (vpk)

Mot. 1986/87

K122